

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 32/05-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Miroslava Zuba, L., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2004 sp. zn. 1 T 13/02 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2004 sp. zn. 3 To 84/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Miroslava Zuba o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2005 doručená sťažnosť Miroslava Zuba, L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) z 28. októbra 2004 sp. zn. 1 T 13/02 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) zo 16. decembra 2004 sp. zn. 3 To 84/2004.

Zo sťažnosti a k nej priložených písomností vyplýva, že sťažovateľ podal krajskému súdu žiadosť o prepustenie z väzby z 11. októbra 2002 (ďalej len „žiadosť“), ku ktorej zaslal 29. októbra 2004 *«„doplnenie“ uvedenej žiadosti o nové skutočnosti – nález III. ÚS*

256/03.» V tomto podaní sťažovateľ namietaol „*dlhoročné porušovanie práv obhajoby od prípravného tr. konania spôsobom výkonu väzby*“.

O tejto žiadosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 T 13/02 doručeným sťažovateľovi 5. novembra 2004, ktorým bola jeho žiadosť zamietnutá. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 6. novembra 2004 sťažnosť, ktorú odôvodnil nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 256/03 z 29. septembra 2004 „*o porušení mojich práv obhajoby výkonom väzby*“. Dňa 8. novembra túto sťažnosť doplnil podaním, v ktorom uviedol ďalšie nové skutočnosti o zvyšovaní intenzity porušovania jeho práv obhajoby väzbou.

Napriek uvedenému najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 To 84/2004 jeho sťažnosť zamietol.

Sťažovateľ tvrdil, že najvyšší súd sa pred vydaním uvedeného rozhodnutia nevysporiadal s jeho námietkami zaujatosti predsedu a členov senátu krajského súdu, ktorí rozhodovali o napadnutom uznesení krajského súdu. Podľa tvrdenia sťažovateľa odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sa nezaoberá jeho argumentmi, t. j. nálezom sp. zn. III. ÚS 256/03 a pretrvávajúcim porušovaním práv obhajoby väzbou, pričom v závere tieto námietky najvyšší súd označuje za irelevantné s tvrdením, že situácia sa zásadne nezmenila. Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje, že najvyšší súd nerešpektuje význam práv obhajoby a opomína argumenty sťažovateľa, ktoré objektivizuje spomínaným nálezom ústavného súdu a tvrdením, že je neprípustné držať sťažovateľa vo väzbe bez možnosti obhajoby.

Sťažovateľ preto namieta porušenie čl. 50 ods. 3 ústavy tým, že „*porušiteľ neuznáva mojej osobe právo na obhajobu vlastnú a právo mať možnosti na prípravu obhajoby*“, čl. 5 ods. 1 dohovoru tým, že „*porušiteľ ma vedome drží vo výkone väzby s vedomím, že mi väzba (...) naďalej i po vydaní nálezu ústavného súdu porušuje práva obhajoby*“, a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že „*porušiteľ neprihliada pri rozhodovaní o väzbe na v mojej veci vydaný nález ústavného súdu*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«*1. Krajský súd v Trnave a Najvyšší súd SR porušujú práva a slobody Miroslava Zuba zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, a*

to tým, že v súvislosti s rozhodovaním o väzbe Miroslava Zuba v trestnom konaní 1 T 13/02 Krajského súdu v Trnave vedomo rozhodujú o väzbe Miroslava Zuba bez možnosti obhajoby na základe čoho prikazuje Ústavný súd SR ukončiť porušovanie práv a slobôd Miroslava Zuba.

2. Konečné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 84/2004 zo dňa 16. decembra 2004 sa „zrušuje“ a v ďalšom konaní je povinný príslušný súd vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom Ústavného súdu.

3. Porušiteľ je povinný do 10 dní od doručenia nálezu v tejto veci uverejniť v mienkotvornom tlačovom denníku bod 1 tohto rozhodnutia – jeho obsah.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...) Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: (písm. c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné

podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne (...) o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.(...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť garantovaného v čl. 5 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. októbra 2004 sp. zn. 1 T 13/02 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2004 sp. zn. 3 To 84/2004.

Z čl. 127 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 55/98).

K uvedeným skutočnostiam vo vzťahu ku krajskému súdu predovšetkým ústavný súd zistil, že najvyšší súd sa pred vydaním svojho sťažovateľom napadnutého rozhodnutia uznesením sp. zn. 3 To 83/2004 náležite vysporiadal s námietkami sťažovateľa o zaujatosti predsedu a členov senátu krajského súdu, ktorí rozhodovali o uznesení krajského súdu z 28. októbra 2004 sp. zn. 1 T 13/02. Okrem toho ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušeniu základných práv a slobôd sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy pred nadriadeným súdom (mutatis mutandis I. ÚS 104/02), ktoré sťažovateľ aj využil, a preto situácia, na ktorú sa sťažoval, tkvie v rozhodnutí nadriadeného súdu, t. j. v rozhodnutí najvyššieho súdu, a nie v napadnutom uznesení krajského súdu, v prípade ktorého podľa citovanej judikatúry ústavný súd nemá právomoc.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv uznesením najvyššieho súdu zo 16. decembra 2004 sp. zn. 3 To 84/2004, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré obsahuje dostatočné

odôvodnenie, je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľa, ako to tvrdil vo svojej sťažnosti. Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva, že by sa najvyšší súd nezaoberal dôvodmi sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 28. októbra 2004 sp. zn. 1 T 13/02, pričom neexistujú ani iné dôvody, vzhľadom aj na celkové okolnosti daného prípadu, pre ktoré by napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemohlo byť zo strany ústavného súdu akceptované. Sťažovateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by dal do príčinnej súvislosti s rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 256/03. Okrem toho najvyšší súd preskúmal existenciu všetkých podmienok rozhodnutia o väzbe, pričom *„nezistil dôvod na korekciu svojho stanoviska v danej otázke (...), keďže situácia sa od posledného rozhodovania najvyššieho súdu nijako zásadne nezmenila“*.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi a názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva garantovaného v čl. 5 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2005